

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 273 din 04.07.2018

Dosar nr: 193/2018

Petiția nr: 1558/20.03.2018

Petenți: ..., Centrul European pentru Drepturile Copiilor cu Dizabilități

Reclamată: ...

Obiect: hărțuire pe criteriul dizabilității

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petenților

1.

2. Centrul European pentru Drepturile Copiilor cu Dizabilități,

I. 2. Numele și domiciliul procedural al reclamatei

3. ..., Școala Gimnazială nr. 40,

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Petentul consideră hărțuire afirmațiile reclamatei, dirigintă, privind comportamentul indecent al copilului lui, amenințarea cu scăderea notei la purtare, refuzul primirii unui mărtișor, obligarea copilului să semneze acte fără înștiințarea părinților, incitarea părinților împotriva copilului.

III. Citarea părților

5. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

6. Părțile au fost citate pentru data de 24.04.2018 (filele 25-26 din dosar) la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

7. La audierea din 24.04.2018 s-au prezentat petenții.

8. Nu s-a dat curs solicitării conexării a două petiții, ele având obiecte diferite.

9. Reclamatei i-au fost comunicate punctele de vedere ale petenților, fiind solciitate concluzii scrise (fila 159 din dosar).

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

10. Prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 1558/20.03.2018** (filele 1-3 din dosar) primul petentul arată următoarele aspecte relevante:

- petentul este părintele unui copil de 12 ani cu trecut ADHD;
- reclamata a sunat soția petentului, spunând că va scădea nota la purtare a fiului petentului pentru comportament indecent (scene de homosexualitate);
- reclamata nu a fost de față când presupusa faptă ar fi avut loc;
- la o discuție privată cu soția petentului, persoana care a consiliat copilul a arătat că nu este vorba de comportament cu elemente de homosexualitate, ci de manifestarea unei legături de prietenie;
- reclamata a propus scăderea notei la purtare la 7 pentru copilul petentului;
- părinții nu au primit oficial nici scris și nici verbal o înștiințare privind motivele scăderii notei la purtare;
- elevul a fost pus să semneze înscrisuri cu ștampila școlii fără înștiințarea părinților;
- reclamata a refuzat mărtisorul de la copilul reclamatului, din cauza comportamentului părinților;
- reclamata sună la ceilalți părinți cerând să înștiințeze școala privind afectarea altor copii de comportamentul copilului reclamatului.

Alte două copii ale petiției: filele 4-9 din dosar.

A deus la dosar înscrisuri (filele 10-24 din dosar).

11. Prin adresa deusă la audiere (fila 86 din dosar), al doilea reclamant arată că reprezintă petentul, și solicită conexarea petiției cu o altă petiție care are ca reclamat școala unde reclamata este diriginte.

A deus la dosar înscrisuri (filele 87-88 din dosar).

Al doilea exemplar înregistrat la CNCD cu **nr. 2327/23.04.2018** (filele 89-95 din dosar).

12. Al doilea petent, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 2704/09.05.2018** (fila 96 din dosar) a deus înscrisuri (filele 97-153 din dosar).

13. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 2846/15.05.2018** (fila 154 din dosar) al doilea reclamat a deus la dosar înscrisuri (filele 155-158).

14. Prin concluziile scrise înregistrate la CNCD cu **nr. 3218/25.05.2018** (filele 160-164 din dosar), al doilea petent arată următoarele aspecte noi:

- copilul petentului este o persoană cu dizabilitate;
- chiar și fără certificatul CMBRAE școala trebuia să asigure incluziunea copilului, prin servicii suplimentare;
- s-a creat un mediu ostil față de elev, el fiind stigantizat pentru comportamentul lui, deși școala a eșuat în a găsi soluții de remediere a comportamentului;
- alți copii nu sunt tratați în mod similar pentru comportamentul lor.

În rest, au fost menținute cele arătate anterior.

Susținerile reclamatei

15. Reclamata, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 2279/20.04.2018** (filele 27-34 din dosar) arată următoarele aspecte relevante:

- fiul petentului a fost și în clasa pregătitoare, nu a existat nici un conflict nici cu părinții, nici cu copilul;
- în anul școlar 2017-2018 a fost numită diriginte la clasa copilului reclamatului, moment din care a semnalat părinților comportamentul agresiv al copilului;
- părinții au refuzat să semneze înștiințările;
- nu a comunicat în scris părinților, prin poștă, comportamentul elevului, întrucât în acest caz trebuia să scadă nota la purtare a elevului;
- în decembrie 2017 a aflat că elevul se pupă pe gură cu un alt elev, pe care-l numește „iubi”, despre care a înștiințat telefonic părinții, însă nu a folosit termenul de homosexual, a afirmat doar că acest comportament nu este normal pentru elevi în clasa a V-a, în incinta școlii
- părinții celui alt elev, la fel înștiințați, au mulțumit pentru informare;
- Consiliul profesoral stabilește nota la purtare a elevilor, a chemat părinții la școală pentru discuții pe această temă;
- mama elevului nu a pus întrebări, a plecat între primii de la ședință;
- a informat părinții să se uite la notele de purtare, întrucât nu toți au nota 10;
- ulterior profesorii au decis să nu scadă nota la purtare, să mai acorde o șansă copilului reclamatului;
- comportamentul elevului s-a schimbat în mică măsură, în continuare a deranjat orele și a avut ieșiri violente;
- copilul a semnat luarea la cunoștință a unor prevederi din regulamentul interior;
- recunoaște faptul că a refuzat mărtisorul de la copil și i-a spus să-și întrebe tatăl de ce refuză;
- a solicitat elevilor să scrie ce îi deranjează în timpul orelor și în pauză, fiind vorba despre toți elevii, nu doar despre copilul petentului;
- a primit foarte multe sesizări de la părinți împotriva copilului petentului, nu ea i-a instigat să facă aceste sesizări.

A depus la dosar înscrisuri (filele 35-85 din dosar).

16. Prin concluziile scrise înregistrate la CNCD cu **nr. 3334/31.05.2018** (filele 164-183 din dosar), reclamata arată că înregistrarea este de slabă calitate, transcriptul nu se precizează cine face anumitele afirmații, sunt omise părți din discuție;

- dialogurile sunt manipulate, direcționate în mod intenționat;
- conform petiției, copilul nu are probleme medicale, doar un trecut ADHD.

V. Motivele de fapt și de drept

17. Din probatoriul depus la dosar de părți (fiind excluse probele depuse cu concluziile scrise respectiv cele ale membrilor de familie) Colegiul director constată următoarele:

- copilul petentului, de 12 ani, este cu trecut ADHD;
- reclamata, într-o discuție, a catalogat comportamentul copilului petentului, de săruta un alt băiețel, ca fiind neadecvat, „chestie de homosexualitate”, considerând că nu a mai văzut așa ceva de când e cadru didactic, arătând că cei doi se puteau retrage în baie, într-un colț de lângă școală, cum se fumează în școală;

- profesoara de educație civică a considerat că acel comportament între cei doi băieți, despre care reclamata a afirmat că ar fi de natură homosexuală, a reprezentat o joacă;

- după discuții privind scăderea notei la purtare, în final copilul petentului a primit nota 10 pe semestru din anul școlar 2017-2018;

- toți elevii clasei au fost puși să semneze luarea la cunoștință a unor prevederi din regulamentul școlar;

- reclamata a refuzat mărtișorul oferit de copilul petentului, spunând să-și întrebe tatăl, de ce refuză;

- profesorii au sesizat și au consemnat în procese verbale comportamentul neadecvat al copilului petentului, la fel cum semnalează comportamentul neadecvat al altor copii;

- părinții altor copii au semnalat în mod repetat comportamentul violent (fizic sau verbal) al copilului petentului;

- reclamata a înștiințat directoarea școlii privind comportamentul copilului petentului;

- când a provocat daune materiale, copilul a fost pus să semneze un proces-verbal de constatare;

- copii au fost puși să scrie ce-i deranjează la ore și în timpul pauzelor;

- s-a sugerat mutarea copilului la o altă școală.

22. Nu intră în obiectul petiției asigurarea unor servicii de integrare pentru copilul petentului, întrucât acest capăt de cerere apare doar în concluziile scrise depuse de cea de a doua reclamată. Conform art. 11 alin. 2 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor**, „petiția poate fi completată cu noi capete de cerere până la primul termen de audiere, sub sancțiunea decăderii”.

23. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 5 prevede: „Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”

24. Astfel se poate considera hărțuire

- încălcarea dreptului la demnitate
- bazată pe un criteriu.

25. Criteriul invocat ca motiv al hărțuirii este cel al trecutului cu ADHD.

26. Trebuie reținut că fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

27. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010,

§56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Cliff împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

28. Trecutul ADHD, în mod evident, reprezintă o caracteristică personală. Acest trecut era cunoscut de partea reclamată, care arată că a fost în clasa pregătitoare a ei, și chiar reclamata a depus la dosar adevărul în acest sens, document din data de 07.03.2012 (fila 40 din dosar). În momentul în care reclamata a observat un comportament neadecvat al minorului, trebuia să analizeze dacă nu cumva s-ar impune o reanalizare a situației minorului, în interesul superior al respectivului minor.

29. Contrar susținerii celei de-al doilea reclamat, nu se poate reține că minorul ar fi persoană cu dizabilitate, nici primul petent nu susține o astfel de idee, nici din înscrisuri nu rezultă o astfel de situație.

30. Refuzarea mărtişorului în fața clasei (cum recunoaște însuși reclamata), cu afirmația către copil să-și întrebe tatăl de ce, propunerile privind mutarea copilului în altă școală, modul în care reclamata a amenințat cu scăderea notei la purtare sunt de natură să creeze un cadru ostil și degradant față de copilul petentului.

31. În consecință faptele sesizate constatate și precizate la pct. 29 reprezintă hărțuire.

32. Colegiul director mai precizează că minorii nu pot avea responsabilități create prin obligarea lor să semneze diferite documente.

33. Art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** prevede:

„(1) *Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*

(2) Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești.”

34. Colegiul director aplică amenda contravențională de 2.000 lei față ..., având domiciliul procedural la Școala Gimnazială nr. 40, Str. Peris nr. 27, sector 2, București, având în vedere următoarele:

- a) discriminarea a vizat un minor cu trecut ADHD;
- b) minorii sunt extrem de vulnerabili;
- c) hărțuirea constatată este de natură să afecteze inclusiv dreptul la educație;
- d) reclamata nu a mai fost sancționată anterior.

35. Având în vedere natura cauzei și aplicarea amenzii contravenționale, obligarea publicării rezumatului petiției nu este necesară.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. clasează capetele de cerere introduse după primul termen de citare, conform art. 11 alin. 2 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor**,

2. refuzarea mărtişorului în faţa clasei, propunerile privind mutarea copilului în altă şcoală, modul în care reclamata a ameninţat cu scăderea notei la purtare reprezintă hărţuire conform art. 2 alin. 5 din **O.G. nr. 137/2000**;

3. aplică amenda contravenţională de 2.000 lei faţă ..., având domiciliul procedural la Şcoala Gimnazială nr. 40, Str. Peris nr. 27, sector 2, Bucureşti

4. o copie a prezentei hotărâri se va comunica părţilor, Administraţiei Finanţelor Publice Sector 2 Bucureşti, Şcolii Gimnaziale nr. 40 respectiv Inspectoratului Şcolar al Municipiului Bucureşti.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la Administraţia Finanţelor Publice Sector 2 Bucureşti, dovada plăţii se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac şi termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanţa de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea şi sancţionarea faptelor de discriminare şi Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenţi la şedinţă

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIŢA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

Data redactării: 05.07.2018

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István